

Tau Guguya (Ekelesiyasiti)

*Ginauli Mahudo'ina Hige Aniyodi
Tau Guguya 1:1-11*

- ¹ Tanuwaga hesa Deiwidi natuna in Yelusalem edi kin ena gaimumu.
- ² Iyen,
Hige aniyona!
Wananaha hige aniyona!
Ginauli mahudo'ina hige aniyona.
- ³ Taumoho paisowa mahudo'ina ya ginauli tanohi yai,
mate lisina yai somo ya lobahi?
- ⁴ Hitina ya laoma yo ya lau
in moho tano'ubu ota'otana.
- ⁵ Maihala ya kepa na ya sina ee-, ya bulu na feula ya fuyo ena aba kepama yai be haba bobon ya sina boda.
- ⁶ Hwayahwayau ya towa hasa na ya bui be ya towa lidi,
ya ta'ita'i'ili be ya fuyo ena aba towa bwa'ibwa'ina yai.
- ⁷ Ho'owa mahudo'idi sa didi lidi be gabogabo yai sa pei taluhidi.
In moho gabogabo hige i mohafu. Haba sa fuyo ai ulu
be ainiya sa didi fuyo lidi gabogabo.
- ⁸ Haba sai somo ya libaen?

Ginauli mahudo'idi tano'ubu yai nenedi
 ese'esegadi,
 hige ti buidi,
 yo sa fakamna heyaheyaya.

Ginauli boludi te itadi yo liba hudohudo'i te
 atahiyedi
 in moho hige gonogonowada.

Te gado bena te ita'ita,
 yo te ata'atahi ya laulau moho.

⁹ Beyabeyana somo sa tubu
 haba sa lau boda fuyo.

Dodoga somo beyabeyana sa ginaulidi
 haba sa ginauli fuyo'idi.

Tanohi yai hige ginauli hesa falifalihuna.

¹⁰ Doga haba sidohana iyen,
 “Hola au ita! Ite ginauli falifalihuna.”

Hige'e! Ginauli te, ha'a beyabeyana amaite'i;
 ita hola hige ta tubu. In, ha'a amaite'i.

¹¹ Hige gonowana sai la'i hiti halo dodogadi i
 nuwatuhuidi,
 yo hiti hesa ai mulida sa tubu,
 ibege hiti ai mulidi sa tubu,
 ti nuwatuhuidi hinaga.

Sibasiba Hige Aniyona
Tau Guguya 1:12-18

¹² Yau tanuwaga yo yau beyabeyana Isalaela edi
 kin, Yelusalem yai.

¹³ Sibasiba yo'oyo'oina yai egu fuya E pei, bena
 sidohana ginauli mahudo'idi tano'ubu yai sa tubu
 te, pa'ana wanannahana E yo'oi be E sibai. Yaubada
 mwahu la'ila'i dodoga lisidi yai ya tole.

¹⁴ Ginauli mahudo'idi sa ginaulidi maihala yai ha'a E itadi, mahudo'idi hige aniyodi. E tafotafo watanidi, mate hige aniyodi, doha hwayau E tafotafo watan.

¹⁵ Somo ha'a sa filisi hige gonowana ti fadudulai fuyoi.

Somo hige amainiya, hige gonowana ti fatili.

¹⁶ Nuwagu yai yawa, “Yau E sibasiba wananaha, habahim kin hahaisa beyabeyana ha'a Yelusalem yai. Ami ita! Yau sibasiba yo sonoga ha'a E abidi.”

¹⁷ Sibasibana ena aba laoma somo yai, yo laulau yauyaule E anpate bena E yo'oidi. In moho, E lobahi mate doha hwayahwayau E we'awe'ai.

¹⁸ Sibasiba ya ouli, mate nuwa dubu hinaga ya la'i wananaha. Sibasiba ya la'i wananaha, mate nuwa heyaya hinaga doha.

2

Kwade Gaibu Hige Aniyona Tau Guguya 2:1-11

¹ Nuwagu yai yawa, “Haga nuwagu ya lau watan, ya lau ya kwadekwade gaibu be loholoho sidohana haba E lobahi.”
In moho laulau te, hige aniyona.

² E ita lobahi mate, liulihwa gaibu, laulau yauyaule.

Na kwade gaibu lisina yai, ibege loholoho ya lobahi.

³ Hola loholoho aniyona E yo'oi.

Logena be nomnom yauyaule yo kwade hesa - hesa E anpateidi.

- E gado bena E siba somo ya loholoho dodoga
 lisidi yai,
 ai maihala tupotupona tano'ubu yai te.
- ⁴ Ginauli mahudo'ina E ginauli.
 Egu luma E ginaulidi
 yo wain E umahidi gabudi yai.
- ⁵ Gabu E lau ginauli be ganahewadi yai
 fuwafuwa nene hesa - hesa E umahidi.
- ⁶ Ho'owa ipuna E ginauli,
 ainiya haba ho'owa E yahi
 be uma'uma laulau idahedi E fanom ho'owadi.
- ⁷ Egu tau lau fayofayo tatau yo wawahin E unedi,
 yo egu tau lau fayofayo haisa mate egu luma
 yai sa tubu.
 Egu bulumakau yo sipi baiwadi sa ouli,
 habahim dodoga haisa Yelusalem yai.
- ⁸ Siluba yo gole ai'egu E abidi. Baba'isa yo nu'u
 boludi edi gogo loholohodi hinaga E abidi.
 Tau wana tatau yo wawahin E fasinabodi
 hinaga. Tau lau fayofayo wawahin boludi
 E faidi sa famala doha lalahugu.
- ⁹ Yau E hasai wananaha habahim dodoga haisa
 Yelusalem yai.
- ¹⁰ Matagu yai somo E ita mate E fanuha bena E abi,
 yo nuwagu moho tano'ubu kwadena.
 In moho nuwagu ya loholoho egu paisowa lisina
 yai
 pa'ana egu abi pe'ipe'i logena maisagu.
- ¹¹ Fuyanna ginauli mahudo'ina nimagu yai E
 ginauli yo somo E ankamkamna'en be loholoho
 E abi, E mainene sipoi be E lobahi mate ginauli
 mahudo'ina te, hige aniyodi. Doha hwayau E
 tafotafo watan, hige agu loge. Maihala yai hige

somo la'i ya abi. Ginauli mahudo'ina ganahewana
yai te mate E sibasiba wananaha.

Sibasiba yo Yauyaule Hige Aniyodi
Tau Guguya 2:12-16

¹² Habahim egu nuwanuwatuhu E bui be sibasiba
E ita sipoi.

Kabakabaleya yo gelogeloma hinaga E
nuwatuhu fadosidi.

Kin, somo ha'a ya ginauli mate,

tau lau fadamahina haba somo hesa ya ginauli?

¹³ E nuwatuhu lobahi mate sibasiba ya loholoho
wananaha,

habahim yauyaule,

doha mala ya loholoho wananaha,

habahim kamumu.

¹⁴ Tau sibasiba ena aba lau ya sibai
na yauyaulena hige'e.

In moho E nuwatuhu lobahi mate,

luwaluwagadi edi fuya ofi nenena esega.

¹⁵ Habahim nuwagu yai yawa,

“Yau haba E pe'i doha
doga yauyaulena.”

Be sibasiba lebena yai somo haba E abi?

Ite hinaga hige aniyona.

¹⁶ Logena dogo sibasibana haba doha yauyaulena,
sa nuwa fuiyen ma'ama'aen.

Lahaidi sa laolaoma ibege ti nuwatuhiidi.

Doga sibasibana hinaga bena ya pe'i,
doha dogo yauyaulena!

Paisowa Hige Aniyona
Tau Guguya 2:17-26

¹⁷ Logena mwahuli te, E 'waiyo'o'en,

pa'ana paisowa maihala yai ya
fa'ankamkamnagu.

Mahudo'ina hige aniyona doha hwayau E
tafotafo watan,
na hige agu loge.

18 Ginauli mahudo'idi E ginaulidi maihala yai
mate,
E waiyo'o'edi wananahaidi,
pa'ana ibe E lau afuledi,
mate doga hesa muligu yai haba ai'ena.

19 Doga sibasibana e yaulyaulena, sai ya siba?
Ma adidiligu yai, egu sibasiba yo adidili yai,
paisowa mahudo'idi E ginaulidi maihala yai.

In moho haba ya tanuwagaidi.

Ite hinaga hige aniyona.

20 Paisowa yai E abi pe'ipe'i,
E nuwatuhui be nuwagu ya ku'u.

21 Doga gonowana ena sibasiba yai ena paisowa
ya ginauli,
na habahim ya lau afulen, be sai hige i
kamna heyaya'en, ai'ena.
Ite ya heyaya wananaha yo hinaga hige aniy-
ona.

22 Maihala yai taumoho ya paisowa pe'ipe'i,
na lisina yai somo ya lobahi?

23 Ena mwahuli fuyadi yai mate ena paisowa ya
fakamna heyaya.
Ai i'ipadi ya nuwanuwatuhu hinaga hige i
anyawasi.
Ite hinaga hige aniyona.

24 Doga hige gonowana somo lohohona i ginauli,
na bena moho ya nom yo ya an,

yo hinaga bena nuwana ya loholoho ena
paisowa lisidi yai.
Ite hinaga E ita mate, Yaubada ena gigibwali yai
ya ginaulidi.

²⁵ Pa'ana ibe in hige'e, haba somo ya an?

E haba sidohana nuwana ya loholoho?

²⁶ Sai Yaubada nuwana ya fafaloholoho,
mate sibasiba, sonoga yo kwade ya felen,
in moho, tau heyaya mate Yaubada gogo lohoho-
hodi,

fafatabudi paisowadi lisidi yai ya
fakamna heyayadi,

na ai mulina haba sa felelawen Yaubada
nuwana tau faloholohona lisidi.

Ite hinaga hige aniyona,
doha hwayahwayau ya tafotafo watan,
na hige adi loge.

3

Ginauli Mahudo'ina Ana Lahai *Tau Guguya 3:1-11*

¹ Ginauli mahudo'ina ma'ana lahai;
galewa ubuna yai ma'ana fuya.

² Tubu fuyana yo pe'i fuyana,
uma fuyana yo lau gabu fuyana.

³ Aiyunu fuyana yo faloholoho fuyana,
lau lopa fuyana yo ginauli fuyo fuyana,

⁴ Tantan fuyana yo kwade fuyana,
nuwa heyaya ana fuya yo le'i ana fuya.

⁵ Ume'ehu fafapei fuyana yo pei gogonidi fuyana,
fagado bainewa fuyana, yo fagado bainewa
ha'asi.

⁶ Yo'o fuyana, yo yo'o sa fatautau,

ita wata fuyana, yo fapei fuyana.

⁷ Kampuliti fuyana yo bodibodi fuyana,
mo'a pwakum fuyana yo libaliba fuyana,

⁸ Gadosisi fuyana yo fawaiyunu fuyana,
Hiyala fuyana yo miya daumwali fuyana.

⁹ Tau paisowa ena paisowa yai, somo ya lobahi?

¹⁰ Yaubada mwahu ya tole dodoga lebedi yai mate
E ita.

¹¹ Ginauli mahudo'ina ya ginauli komako-
mani'idi adi maihala yai.

Fuya hige ana siga GUYAU ya tole dodoga nuwadi
yai,

in moho somo Yaubada ya ginauli fuya
bwa'ibwa'ina yai ya lau ee-, ofi'ofina yai,
mate hige gonowana ta nuwatuhu lobahi.

4

⁹ Dodoga luwaga sa loholoho wananaha, habahim
doga esega,

pa'ana edi paisowa yai haba sa
faisagusagu fuyo'idi,
be loholoho sa lobahi.

¹⁰ Ibe esega ya be'u,

haba hesa ya fa'obiyo fuyoi, na doga ibona
mate ya fanuwatohatoha, hige tau
saguhina.

¹¹ Doha dodoga luwaga sa eno luwaluwaga
be ibege ti wa'o'o,

na doga ibona haba ya wa'o'o.

¹² Doga ibona gonowana sa dulu mahanoi be sa
lei hafihafiti,

na dodoga luwaga haba sa faisa-
gusagu fuyo'idi.

Dodoga faihona mate sa fuluga wananaha doha
balawa,
mahina faihona yai sa ginauli
hige gonowana i tamotu ma'ama'ai.

5

Angwala Gaibu GUYAU Lisina yai, Hige i Loholoho

Eccles 5:10-15

- ¹⁰ Sai moni gadosisina lebena yai haba fuya
ou'ouli ya gadogado moni.
Ite hinaga hige anyona.
- ¹¹ Yena em moni sa ouli,
dodoga boludi haba sa laowa,
sa saguhim be ami fapaisowa ofina.
Doga fafamonina ena moni ya ita
yo monina ena lau hinaga ya ita.
- ¹² Dodoga sa paisowa adidili haba sa eno komako-
man,
an'an begana e la'ila'i sa an, in moho haba sa eno.
Na dodoga fafamonidi,
haba sa modemode'en be ibege ti eno ko-
makoman.
- ¹³ Heyaya la'ila'ina hesa E ita tano'ubu yai te mate
doha ite:
Doga hesa haba moni la'ila'i ya abi,
na yena ya oihalayen haba ya faheyaya fuyoi.
- ¹⁴ Doha ibe haisa edi moni na sa kai wegowegogo'en
be moni ya ofi.
Yena sa pe'i nanatudi ibege edi moni.*
Be yena sa pe'i, nanatudi ibege edi moni.

---

* 5:14 Doha ibe haisa edi moni sa abi be seya ya une company
lebedi yai

- 15 Mahudo'ida haba doha ite, te tubuma ma tau
 afa'afada,
 na yena te pe'i, ginauli mahudo'ina te
 paisowai
 haba te lau afulen, ibege la'i ta lawen.

7

Sonoga

Tau Guguya 7:15-20

- 15 Egu mwahuli kufakufana yai te, ginauli luwaga
 E itadi:
 dogo dudulaina ena miya hige i lofa, in moho
 ya pe'i,
 na dogo heyaheyayana ya miya lofalofa ena
 heyaya yai.
- 16 Tabu dudulai u di'oi be u dudulai wanawanana,
 yo sibasiba u di'oi be u sibasiba wanawanana.
 Do'ata wa faheyaya fuyoim.
- 17 Tabu hinaga heyaya u di'oi, be u heyaya
 wanawanana,
 yo tabu u yauyaule.
 Hola hige em pe'i fuyana na sidohana wa
 gado pe'i feula?
- 18 Ya loholoho ibe fanuwatagu libadi te ami nuwa
 nuwatuhidi;
 sai GUYAU ya fa'atitiyen
 haba laulau heyaheyayadi luwaga te, ya
 gebaedi.
- 19 Tau sibasiba esega mate ya adidili wananaha,
 habahim baba'isa safuhudohudo'i ma
 adi'adidilidi, taon yai.
- 20 Tano'ubu yai te hige sai i dudulai.
 Dogo laulau loholohodi ya ginaginaulidi,

in moho heyaya ya ginauli hinaga.

8

¹⁶ Fuyanna E nuwatuhui mate:
sidohana sibasiba haba E abi,
na i'ipa yo lahai, paisowa somo sa laulau
tano'ubu yai,

E tuhutuhuli moho. Hige gonowana ya eno.

¹⁷ In moho Yaubada somo ya ginaginauli tano'ubu
yai

ibege au nuwatuhu lobahi.

Haba ami anpate adidili bena ami yo'oi

be aniyona ami sibai

in moho hige gonowamiu.

Tau sibasiba haba iye, "E siba." In moho hige'e.

11

*Ma Hewahewalimiu yo Ma Hasahasalamiu GUYAU au
Nuwatuhui.*

Tau Guguya 11:9-10

⁹ Hewahewali yo hasahasala!
Ma tubu lohohomiu emi kwade au kwadeyedi,
yo emi fanufanuha au lau watanidi. In moho,
somo ami ginaulidi, Yaubada haba ya fakasamiu.

¹⁰ Tabu ginauli hesa i famodemiu, yo kamkamna
i felemiu. Haba hewalimiu yo hasalamiu, ibege ti
ota lofalofa.

12

Eccles 12:1-14

¹ Ma hewahewalimiu yo ma hasahasalamiu,
tabu Tau Ginaulimiu au nuwa fuiyen,
do'ata emi fuya tautaula'i yo tinatinala'i yai auwe,

“Hige amna hesa loholohona ai lobahi.”

² Bena ami nuwatuhui, do'ata emi fuya tautaula'i
 yo tinatinala'i yai,
 matamiu sa gafu doha maihala,
 nawalahi yo kipwala sa 'wahu'wahuhuli
 yo doha usa yadadi galewa sa fafakamumu.

³ Nimamiu, aba bobodiyemiu hola hige ti
 tabutabubu,
 yo ahemiu sa fafa'adidilimiu hola hige ti
 belubelu,

mo'amiu hola hige ti gabo

lisina yai ami an'an aba mamaina,
 matamiu ma loholohodi lisina yai ami ita'ita,
 mate bena Tau Ginaulimiu, ami nuwatuhui.

⁴ Beyamiu lisina yai dagugu eda'eda yai emi
 aba atahiyenna. Hola hige ti do'o,
 yo wawahin sa paipaisowa dagugudi, wana yo
 dagugu hesa - hesa,
 hola ami ata'atahiyedi mate,
 bena Yaubada ami nuwatuhui.

Atai'a edi gwane yai haba sa fanohimiu
 in moho ibege au atahi komakoman.

⁵ Tau Ginaulimiu bena ami nuwatuhui,
 yo eda'eda launa ami 'wasabuvedi, do'ata
 ami be'u.

Kulumiu hola hige ti fou ofi doha didiyali tayadi,
 yo hola hige au lau welawelai.

Doha kupati hanahanau haba ya pe'i,
 yo emi amna hola hige ti tomatoma,
 mate bena ami nuwatuhui.

Ma mwahumwahulimiu bena ami nuwatuhui.
 Tabu au bagibagi ee-, pe'i fuyana,
 yena ami pe'i,

haba ami lau *Biula*. *

Na dodoga haba halamiu sa tan elo'elolosi.

⁶ Aho te, au nuwatuhui pa'ana haba ami pe'i
doha mahina pwalana ya tamotu,
yo gulewa ya tamo golugolu

yo doha ho'owa aba yahiyahi ya tamo golugolu,
yo balawa, ho'owa aba yahiyahina ya tamotu.

⁷ Ami pe'i, haba ami fuyo tanohi,
na yaluwamiu haba sa fuyo Yaubada lisina.

⁸ Yau, Tau lau fa'ata, yawa, "Ginauli mahudo'idi
hige aniyona! Kufana!"

⁹ Yau, Tau lau fa'ata mate, E sibasiba wananaha
be E anfatalahaen dodoga lebedi yai be haba
sa sibasiba hinaga. Nuwatuhu te, E fadosi ko-
makomanidi, wananaha e hige'e? Be gaimumu
te E pei dailidi. ¹⁰ E anpate be E liba fadudulaidi,
habahim E ulidi be sa famala gaimumu wanana-
hadi.

¹¹ Doga sibasibana ena liba sa fa'ankamkamna
in moho ya fafadudulai doha tu'e, tau paisowa
ya abi doha tu'e tau paisowa ya eli'eliyen bu-
lumakau yai be haba ya foya dudulai'i. Ibe ena gai-
mumu lohohona ya pei gogondi buka yai, haba
ya ota hige anadan. Ibege i fatautau doha powati
tau paisowa ya tutu fapatu lawen oyagi yai be ya
abi didin. ¹² Natugu, u ita'ita komakoman! Ginauli
hahaisa u lau afuledi.

Uli'uli paisowana ibege i ofi, na sibasiba an-
patena ya fa'amna heyahayaya!

¹³ Gaimumu mahudo'idi ha'a ami atahidi be egu
liba E falafusofa doha ite:

---

* ^{12:5} Siyola Alina Hebelu yai, mate doha Biula e Tanolai amaite'i.

14 GUYAU emi laulau simosimodi haba ya fakasadi, loholohodi yo heyaheyayadi, be Yaubada au fa'atitiyen yo ena laugagayo au famuli watanidi pa'ana ya ginaulimiu.

Buka Tabuna Tefadi
Mark, Acts, and selected excerpts of the Old Testament
in the Buhutu language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Buhutu long Niugini

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buhutu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-10-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

b1271b11-d020-530e-9a26-058206609fc0